HY+
UTBILDNINGS-
OCH UTVECKLINGS-
TJÄNSTER

HELSINGFORS UNIVERSITET

TOMTENS ÄVENTYR I SKOLAN

En berättelse i sju delar

Svenska för nybörjare

Elevmaterialet

Namn: _____

Materialet är utarbetat av projektet Fortbildning i svenska som andraspråk, som arrangerats av HY+ och finansierats av UKM 2018-2019

Undervisnings- och kulturministeriet

TOMTENS ÄVENTYR I SKOLAN

Elevmaterial

1. TOMTENS FÖRSTA SKOLDAG

Hej kompis!

Det är jag, tomten!

Vet du vad? Jag har en blå väska. I väskan finns 2 pennor. En penna är röd och den andra är grön. Jag har ett gult suddgummi. I väskan finns också min bok i svenska.

Har du en väska? Vilken färg har din väska?

Hej då!

P.S. Svara snart!

1. Jag lär mig nya ord

e**n** väska – den där väska**n**	blå
ett suddgummi – d**et** där suddgummi**t**	röd
e**n** penna – de**n** där penna**n**	grön
e**n** bok – de**n** där boke**n**	
	gul
e**n** tomte – de**n** där tomte**n**	
e**n** arm – de**n** där arme**n**	
ett huvud – de**t** där huvud**et**	
ett ben - d**et** där ben**et**	

2. Korsord

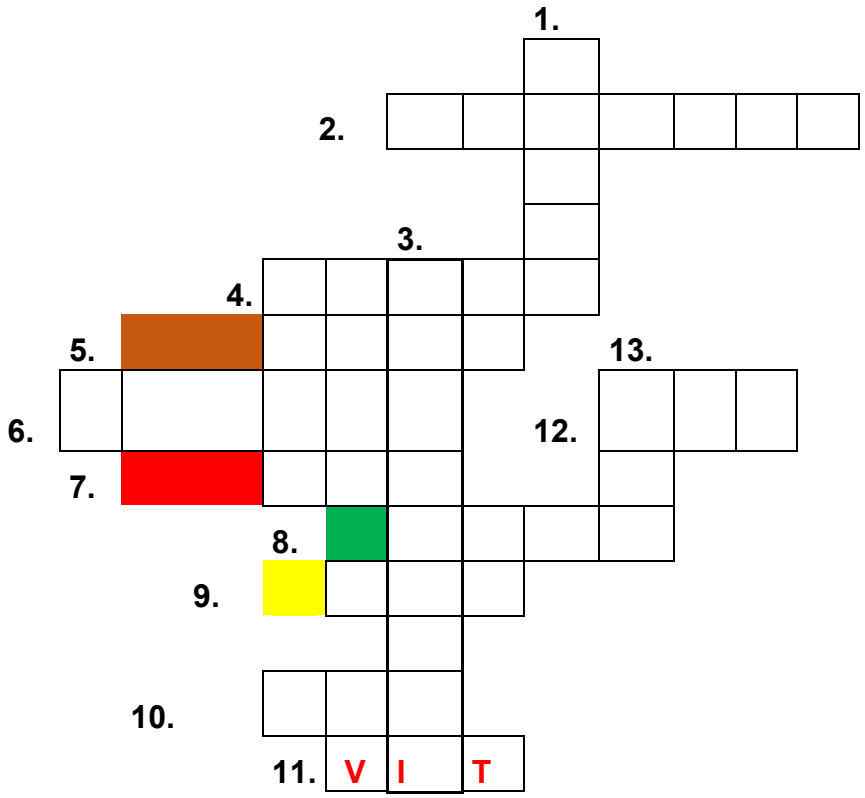

1

2 Jag pratar...

3

4

5 Vilken <u>färg</u> ser du i korsordet?

6

7 Vilken <u>färg</u> ser du i korsordet?
8 Vilken <u>färg</u> ser du i korsordet?

9 Vilken <u>färg</u> ser du i korsordet?

10 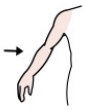

11 Vilken <u>färg</u> ser du i korsordet?

12

13

3. Jag kan hälsa på andra

Vad svarar du?

Hur kan du fortsätta?

Rita en bild som passar ihop med pratbubblorna!

2.TOMTEN I SKOLAN

Hej kompis!

Jag har en vit väska med en röd blomma. Vi är 15 elever i min klass. Vår lärare heter Anna. Vi säger ''god morgon'' varje dag när vi träffas på skolgården. Min nya vän i klassen heter Ville.

Har du en vän?

Hej då!

PS. Skriv snart svar!

1. Jag lär mig nya ord

en skolgård

en vän

en blomma

en elev

en lärare

<u>Repetition</u>

en väska

röd

vit

brun

gul

grön

blå

en arm

ett huvud

ett ben

2. Jag lär mig räkna

1: en, ett	11: elva
2: två	12: tolv
3: tre	13: tretton
4: fyra	14: fjorton
5: fem	15: femton
6: sex	16: sexton
7: sju	17: sjutton
8: åtta	18: aderton
9: nio	19: nitton
10: tio	20: tjugo

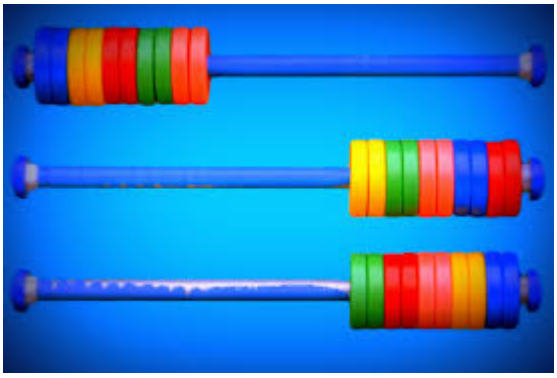

21: tjugoen, tjugoett	70: sjuttio
22: tjugotvå	80: åttio
23: tjugotre	90: nittio
30: trettio	100: hundra
40: fyrtio	200: tvåhundra
50: femtio	300: trehundra
60: sextio	1000: tusen

3. Korsord

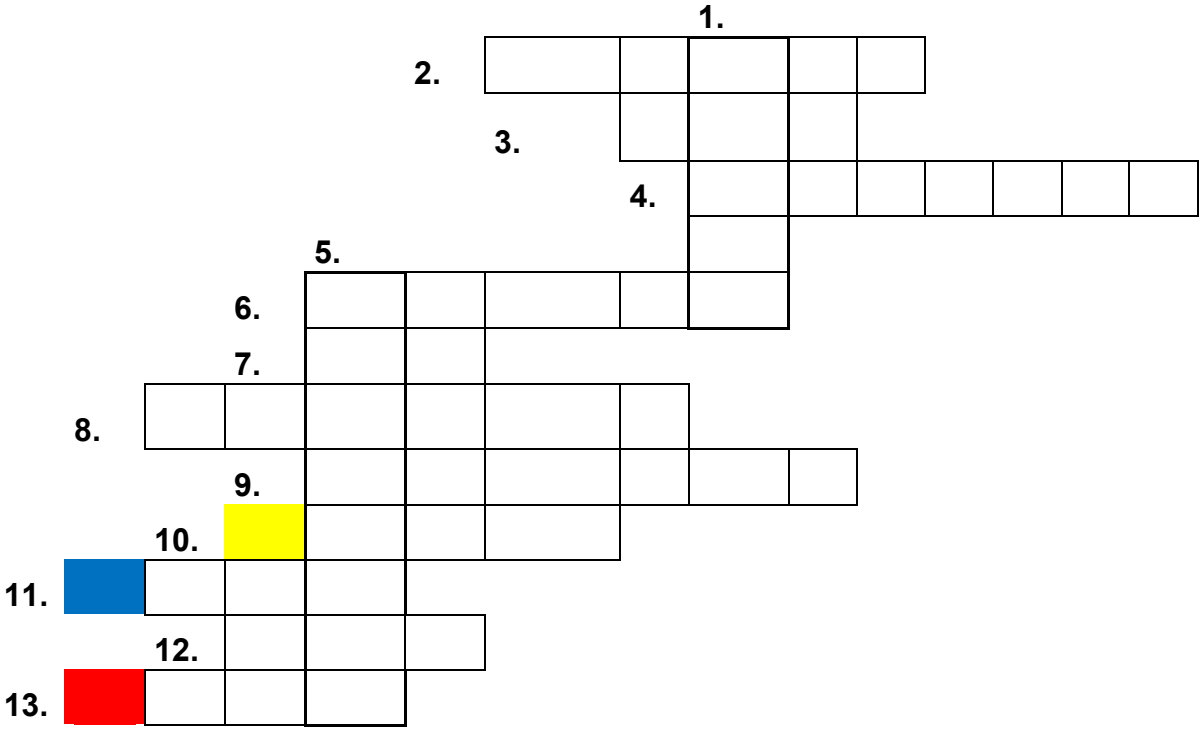

1 =

2 =

3 =

4 = Jag pratar…

5 =

6 =

7 =

8 =

9 =

10 = Vilken <u>färg</u> ser du i korsordet?

11 = 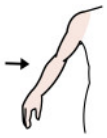

12 = Vilken <u>färg</u> ser du i korsordet?

13 = Vilken <u>färg</u> ser du i korsordet?

4. Viktiga frågor och svar

M A X

Jag heter _____.

Jag kommer från _____.

Jag pratar svenska och finska.

L I N A

Min vän h__ __ __ __ _____.

Min vän k__ __ __ __ __ från _____.

Min vän pratar _____.

A N N A

Hon _____ _____.

Hon _____ _____ Finland.

Hon pratar _____ och _____.

Nu får du presentera dig själv! Finns ditt språk i rutan? Eller talar du ett annat språk?

RYSKA	**ESTNISKA**	**ARABISKA**
SOMALI	**ENGELSKA**	**KURDISKA**
THAI	**VIETNAMESISKA**	**ALBANSKA**
BOSNISKA	**SERBISKA**	**UKRAINSKA**

Jag heter _____.

Jag kommer från _____.

Jag pratar
_____.

Öva att svara på frågorna:

Vad heter du?

Varifrån kommer du?

Vilka språk pratar du?

Rita ditt lands flagga i rutan!

5. Jag kan hälsa artigt

God morgon!

God dag!

God natt!

3.TOMTENS SKOLVÄG

Hej kompis!
Jag är på väg till skolan. Jag går i trafiken. Det händer mycket och jag måste vara försiktig.
Vi har pratat om min skolväg. Jag ser Herr Gårman. Känner ni också honom?
Innan jag kan gå in på skolgården måste jag vänta på Herr Grönman.
Hejdå.
Med vänliga hälsningar, Tomten.

1. Vi funderar tillsammans: Hösten.

På **hösten** blir trädens **löv** gula och röda.

Tomten har börjat skolan. Många börjar skolan just på hösten. **Varför** tror ni att det är så? **Vilka andra årstider** finns det i Finland?

Hur **känns** det på hösten?

Hurdant **väder** är det på hösten?

Vilka **kläder** kan man behöva på hösten?

2. Jag lär mig nya ord

årstid	storm
höst	vind
vinter	gummistövlar
vår	vantar
sommar	handskar
väder	galon
regn	mössa
sol	jacka
mulet	paraply
åska	
blixt	

3. Jag läser och berättar: min skolväg

Läs texten på vykortet som tomten skrivit. Tomten skriver om sin skolväg. Han skriver att han går i trafiken. Han skriver också att mycket kan hända i trafiken. Vad tror du tomten menar?

Här är några ord du kan använda när du pratar om skolvägen och trafiken:

Det finns...

trafikljus, trafikmärke, höger, vänster, övergångsställe,

trottoar, bilväg, cykelväg, gångväg, reflex

Vad ser du på din skolväg?
Hurdan är trafiken på din skolväg?
Var brukar du vara extra försiktig?

4. Jag skriver svar till Tomten

Tomten tycker om att skicka små kort. Du kan också skriva ett litet kort till Tomten! Skriv i den tomma rutan.

Börja med att hälsa, till exempel ”Hej!”.

Tacka tomten för hans kort.

Berätta om din höst.

Berätta om din skolväg.

Svara på Tomtens frågor.

Ställ en fråga till Tomten.

Avsluta kortet trevligt.

4.TOMTEN PÅ UTFLYKT

Hej kompis!
Jag är på väg till ett museum. Där kan man titta på konst.
Jag tycker om tavlor. De kallas konstverk. Känner ni till något konstverk?
Jag har varit i ett museum. Det var lite som ett bibliotek. Jag fick inte skrika och springa där. Har du varit på museum? Var det likadant där?
Hejdå!
MVH, Tomten.

1. Jag lär mig nya ord

konst	upplevelse
museum	konstnär
tavla	utställning
konstverk	vacker
ljudkonstverk	skrämmande
ljuskonstverk	rolig
bildkonst	konstig

2. Jag söker information

Använd läsplatta, dator eller telefon för att söka bilder som förklarar **tre av orden** i rutan.
Sök till exempel efter ljuskonstverk. Då skriver du in ordet i sökfältet och väljer att leta efter bilder.
Välj den bild du tycker mest om och försök rita en liknande bild i rutan.

3. Månaderna

Det finns tolv månader på ett år.
Här är månaderna på svenska. På strecket kan du skriva vad månaderna heter på ditt språk, om det finns tolv likadana månader på ditt språk. Det finns också länder där man använder ett annat system.

1 Januari _____
2 Februari _____
3 Mars _____
4 April _____
5 Maj _____
6 Juni _____
7 Juli _____
8 Augusti _____
9 September _____
10 Oktober _____
11 November _____
12 December _____

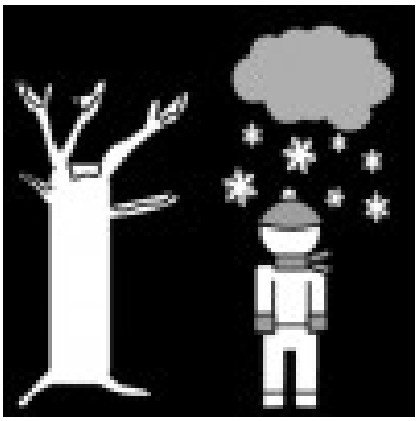

4. Jag lär mig mer om vintern

Man brukar säga att december, januari och februari är vinter-månader. Här är några vinter-ord:

Snö → det snöar

Mörker → det är mörkt

Kyla → det är kallt

Temperatur

Is

en snöflinga, flera snöflingor

mössa

vantar, handskar

5. Jag använder nya ord

Ojdå, vet du vilka bokstäver som fattas? Du hittar orden i de båda rutorna till text 4. Skriv ordet bredvid.

_N_ _____

_ A _ _A_ _____

K _ _ A _____

_ _ _ _ E _ _ _ U_ _____

_ Ö_ _ E _ _____

_ Ö _ _ A _____

6. Skriv en konstdagbok

Besök en plats där det finns konst. Gå omkring och titta, lyssna och känn efter. Börja sedan med dagboken.

Skriv datum, månad och år. Rita och berätta om dagens väder.

Hurdana konstverk hittade du?

Vilka känslor väcker de konstverk du sett?

Beskriv platsens stämning.

Här nere ser du en dagbok med tomma sidor. Skriv i den.

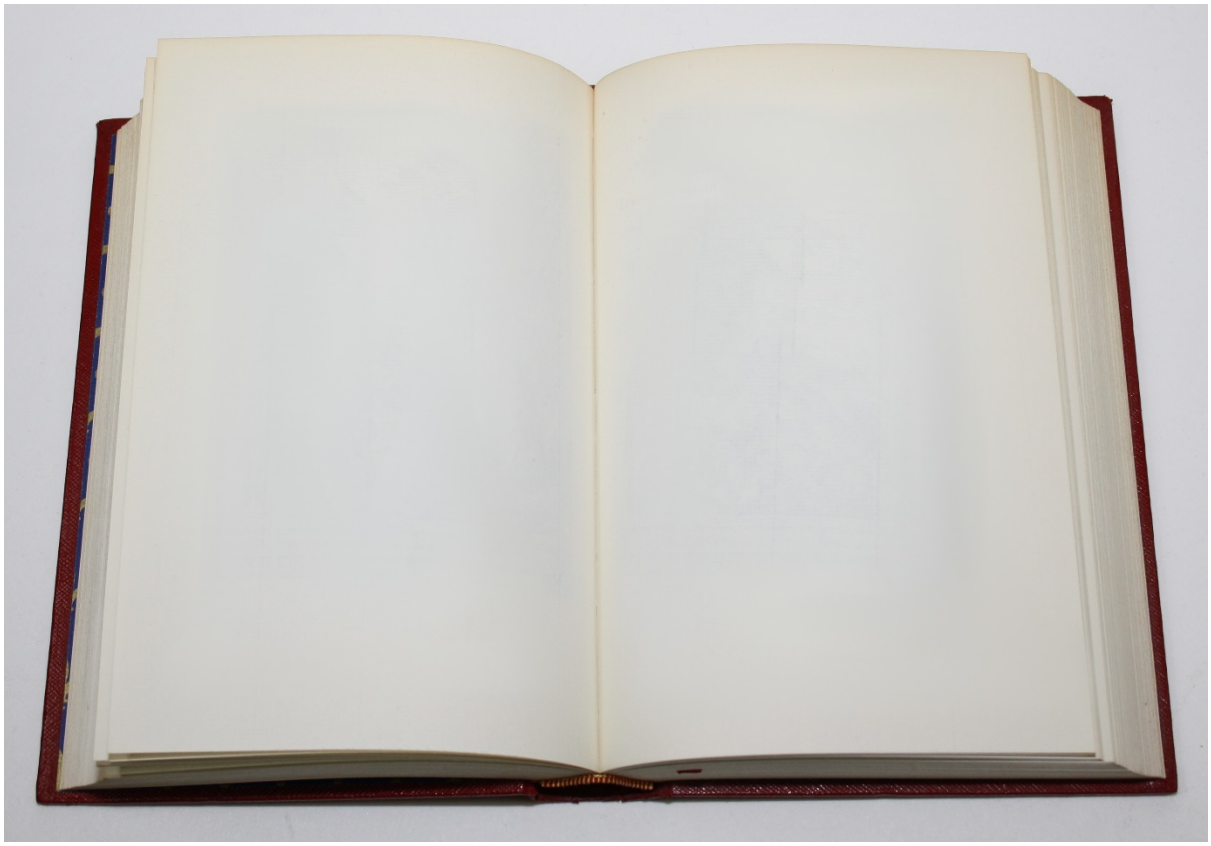

5.TOMTEN ANVÄNDER DATORN

Hej kompis!

Min klass forskar om pyramider. Vad ska jag göra?

Nu vet jag!

Jag **loggar in** på datorn och skriver mitt **användarnamn** och **lösenord.**

Jag går in på nätet och **söker** efter pyramider. Jag hittar en **webbsida** med Åsneryds pyramid. Men vänta! Är det sant? Finns det pyramider i Sverige?

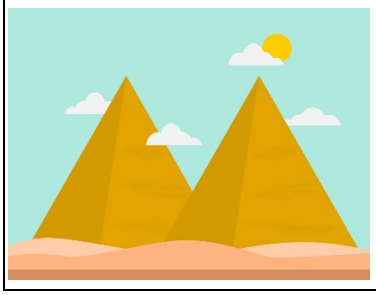

https://sites.google.com/site/asneryd/home/pyramider

1. Jag lär mig nya ord

att logga in	en webbsida, flera webbsidor
att skriva	en dator, flera datorer
att gå in på	en knapp, flera knappar
att söka	internet
att hitta	ett nät, flera nät
att googla	ett användarnamn, flera -namn
att forska	ett lösenord, flera -ord
sant	en pyramid, flera pyramider
falskt	ett faktum, flera fakta

2. Fundera på texten

a. Var är tomten?

_____

b. Vad gör klassen?

_____

c. Vad forskar tomten om?

_____

d. Vad är en pyramid?

_____

e. Är det sant att det finns pyramider i Sverige?

_____

3. Mer nya ord

Här ser du fyra ord som har med datorn att göra. Under orden finns en bild på en dator. Skriv in på bilden med pilar på rätt ställen:

A. **Tangentbord**

B. **Knappar**

C. **Mus**

D. **Skärm**

4. Fundera: Sant eller falskt?

a. Cheopspyramiden är 138 meter hög. Sant / falskt?

b. Helsingfors är huvudstad i Finland. Sant / falskt?

c. Allt som står på nätet är sant. Sant / falskt?

d. I Finland finns 6 miljoner människor. Sant / falskt?

5. Vi använder telefonen

Här kan ni jobba i grupp! Ta fram en mobiltelefon och titta på den. Jobba tillsammans med lärare eller kompisar om ni inte har en mobiltelefon. Vad finns det på en telefon? Berätta för varandra.

Exempel: *Det finns* en kod.

Det finns en volymknapp.

Det finns en grön telefonlur. Den trycker jag på när jag vill ringa.

6. TOMTEN BAKAR BULLAR

Hej kompis!

Vi hade möte i klassen idag. Vi behöver pengar till vår klassresa. Vi tänkte: vad ska vi göra?

Alla funderade.

Plötsligt fick jag en idé!

- Vi bakar bullar och säljer dem! sa jag.
- Bra idé, tomten! sa alla i klassen.

Läraren tyckte också att det var ett bra projekt.

Nu måste vi komma överens om vem som bakar och vem som säljer bullarna. Undrar hur det kommer att gå?

Hälsningar från Tomten

1. Jag lär mig nya ord

att baka	en bulle, flera bullar
att sälja	en idé, flera idéer
att komma överens	ett pris
att köpa	ett projekt
att tycka	överens
billig	
dyr	

2. Jag använder mina nya ord

Fyll i rätt ord på de tomma strecken. Välj bland orden i rutan.

a. Hur mycket _____ bullen?

b. Bullen är god men för _____ för mig, jag har inte pengar.

c. _____ du att det är en bra _____?

d. Kan du _____ bullar?

e. Vi måste komma _____ om vem som gör det.

3. Frågor på texten

a. Varför behöver klassen pengar?

_____

_____

b. Vad vill tomten göra?

_____

_____

c. Vad tycker de andra i klassen om tomtens idé?

_____

_____

d. Vad måste de komma överens om?

_____

_____

Fundera.

e. Hur mycket ska en bulle kosta?

_____

f. Var kan de sälja bullarna?

_____

4. Räkna ut.

Du kan sälja 125 bullar. Resan kostar 500 euro.
Vad ska en bulle kosta?

_____

_____

5. Vetebulle, recept

Ingredienser:

margarin eller smör	100 g
mjölk	5 dl
jäst	50 g
salt	½ tsk
socker	1-1 ½ dl
kardemumma	1 tsk
vetemjöl	1,4 liter

Vad är ett recept?
Har du ett eget favoritrecept? Berätta.

Extra: Ta reda på hur man gör bullar, från nätet eller en kokbok. Berätta för din lärare eller i grupp

6. Planera ett eget projekt ensam eller i grupp.

Vad ska du/ni samla in pengar till och hur ska du/ni göra det?

7. TOMTEN ÄR HEMMA I SKOGEN IGEN!

Hej klassen!

Det var så roligt att träffa er. Minns ni när jag kom till klassen? Vi träffades på skolgården. Ni visade mig alla saker som fanns i klassen.

Reglerna i trafiken kunde jag inte alls. I skogen finns det inga bilar. En annan nyhet jag lärde mig mer om var internet.

Vi åkte på utflykt till ett museum. Vi var också ute och sålde bullar. Minns ni hur mycket pengar vi

samlade in? På klassresan får ni använda alla pengarna.

Äntligen är jag hemma. Mina vänner är också glada. De tyckte om att få kort från mig. Kom ut i naturen ni också! Vi ses där!

Hejdå!

Många hälsningar från Tomten

1. Jag lär mig nya ord

det är → det var
vi träffas → vi träffades
ni visar → ni visade
det finns → det fanns
jag kan → jag kunde
jag lär mig → jag lärde mig
vi åker → vi åkte
vi är → vi var
de tycker → de tyckte

naturen
glad

2. Veckodagarna. Jag lär mig hur man berättar om <u>igår</u>

Måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag, lördag, söndag

Måndag 1 februari	Tisdag 2 februari
Idag träffar jag min vän.	Igår _____jag min vän.
Idag visar du en fin tavla.	Igår _____du en fin tavla.
Idag tycker han om paprika.	Igår _____ han om paprika.
Idag tycker hon inte om banan.	Igår _____ hon inte om banan.
Vi åker till skolan med bil.	Vi _____ till skolan med bil.
Ni är så glada idag.	Ni _____ så glada igår.
De lär sig matematik.	De _____ sig matematik.

3. Vad är allemansrätten?

Du får gå och cykla i naturen. När du hittar bär och svampar får du plocka dem. Du får plocka blommor men det finns sådana blommor man inte får plocka. Sådana blommor kallas <u>fridlysta.</u>
I sjön får du simma och fiska på sommaren. Du får också vara ute och åka båt på sjön. På vintern får du promenera på isen. Du får fiska på vintern också.
Tycker du om hästar? Du får vara ute och rida i naturen.
Om du vill sova ute i naturen är det helt okej. Du får tälta några dagar i naturen.

4. Jag lär mig att uppmana

Du får skida i naturen. Skida i naturen!
Du får rida i naturen. Rid i naturen!
Du får åka båt på sjön. Åk båt på sjön!
Du får plocka blommor (men inte fridlysta blommor). Plocka blommor!

Du får inte skräpa ner i naturen. Skräpa inte ner i naturen!
Du får inte störa fåglar eller djur. Stör inte fåglar eller djur!
Du får inte fälla träd. Fäll inte träd!
Du får inte göra upp eld på någon annans mark. Gör inte upp eld!
Du får inte låta din hund springa utan koppel på stranden eller i parken. Låt inte hunden springa lös!

5. Vi pratar om bilder tillsammans

På nästa sida ser du bilder på frimärken. Frimärken används på brev och vykort.
De frimärken du ser här kom när Finland fyllde 100 år 2017.
Vad ser du på bilden?
Varför passar bilderna bra för att fira Finland?
Berätta om bilderna med de ord du kan.

1 lk
kl
JOKAMIEHENOIKEUDET
ALLEMANSRÄTTEN
SUOMI FINLAND 2016

SUOMI FINLAND 2016
1 lk
kl

SUOMI FINLAND
2016
1 lk
kl
1 lk
kl
SUOMI FINLAND 2016

6. Ordkunskap

Para ihop rätt ord med rätt bild.

Blomma svamp bär korg eld tält fågel

kvistar cykel

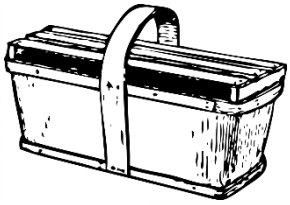
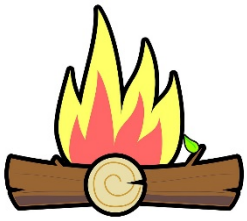

Bildkällor:

Alla bilder där tomten är inklippt kommer från istockphotos.

Bilder i korsord samt ordförklaringsrutor med bild:

https://bildverktyg.papunet.net

Tomt bokuppslag: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Empty_book.jpg

Kultavla: https://pxhere.com/en/photo/997537

Åsneryds pyramider: https://sites.google.com/site/asneryd/home/pyramider

Materialet är utarbetat av projektet Fortbildning i svenska som andraspråk, som arrangerats av HY+ och finansierats av UKM 2018-2019

Deltagare: Ann-Sofie Rasmus, Anna-Kajsa Willför, Annika Arstila-Aaltonen, Birgitta Fagerholm, Iréne Liljegren, Liina Hietanen, Pia Riihimäki, Sara Razai och Maria Helenius-Nyman.

Handledare: Sara Razai

Projektledare: Sissel Korpisola, HY+